

ת"פ 47225/06/15 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד חסן אבו סחאב

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 47225-06-15 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' אבו סחאב
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת רבקה גלט
המאשימה	משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה
נגד	
הנאשם	חסן אבו סחאב

פסק דין

הנאשם, כבן 31, הורשע ע"פ הודאתו בעבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), והעלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק.

ע"פ העובדות, ביום 10.5.15, בסמוך לשעה 02:46, התקבלה קריאה במוקד המשטרה אודות צעקות שבקעו מבית הנאשם. שוטרים שהגיעו פגשו בנאשם בפתח ביתו, ואז אמר "אתם פורצים לי לבית, אני יכול להרביץ לך כי אתה פרצת לי לבית, אף אחד לא יכנס לי לבית. אני יהרוג את מי שזה לא יהיה, גם אם זה שוטר, אני יעשה אפילו יותר מזה אם מישהו יראה את אשתי בעירום. אני לא פוחד מאף אחד, אני לא פוחד לשבת בכלא". באותן הנסיבות עוכב הנאשם לחקירה בתחנת המשטרה ברמלה, ושם כינה קצין "אפס", והוסיף כי על גופתו המתה יכנסו ויראו את אשתו עירומה.

בין הצדדים לא גובשה הסכמה לעניין העונש אך הוסכם שיינתן תסקיר.

כבר עתה יש להבהיר כי המחלוקת העיקרית נוגעת לשאלת הרשעתו של הנאשם, שהוא נעדר כל עבר פלילי.

התסקירים

בעניינו של הנאשם הוגשו ארבעה תסקירים:

בתסקיר הראשון מיום 30.6.16 נכתב כי הנאשם נשוי ומתגורר ברמלה. הנאשם סיים לימודי משפטים וכחצי שנת עמוד 1

התמחות. בשל קשיים כלכליים, נמשכו לימודי התואר שלו כ-7 שנים, וכיום הוא עובד כמנהל עבודה בחברת כ"א בתחום הבנייה. הנאשם הסביר כי הגיב באימפולסיביות לניסיון השוטרים להיכנס למרחב הפרטי שלו, נוטל אחריות ומגלה מודעות לקשייו לשלוט בדחפיו. ההערכה היא לרמת סיכון בינונית להישנות התנהגות אלימה, ואף מידת האלימות הצפויה על פי ההערכה היא בינונית. לצד זה, צוינו תפקודו התקין של הנאשם, יציבותו התעסוקתית, ונכונותו לטיפול, והומלץ על שילוב בתכנית טיפולית. על מנת שלא לחסום בפני הנאשם עיסוק בעריכת דין, הומלץ להימנע מהרשעה.

בתסקיר השני מיום 18.12.16 הובהר בקצרה כי במהלך תקופת הדחייה הביע הנאשם מוטיבציה להשתלב בטיפול הקבוצתי, אך בשל אילוצי שירות המבחן יחל הטיפול בחודש שלאחריו, ונתבקשה דחייה נוספת.

בתסקיר השלישי מיום 21.3.17 הובהר בקצרה כי בפגישה עם הנאשם עלה שינוי בעמדותיו, כשהוא נותן לגיטימציה להתנהגותו באירוע, מאחר שהשוטרים לא כיבדו את אשתו. הנאשם הביע נכונות להשתלב בתוכנית טיפולית רק מחשש שירשע בדיון, אך ציין שאינו זקוק לכך. משכך חזר בו שירות המבחן מהמלצתו השיקומית.

בדיון מיום 27.3.17 אמר הנאשם כי חלה אי הבנה אצל קצינת המבחן, שטעתה לחשוב כי אינו מעוניין בטיפול. הנאשם שב והביע רצון ומוכנות לטיפול. לנוכח מורכבות הנסיבות החלטתי לפנים משורת הדין לאפשר לנאשם למצות את התהליך הטיפולי.

ביום 6.7.17 הוגש תסקיר רביעי בו דווח על שינוי משמעותי. נכתב כי הנאשם השתלב בטיפול בעבירות אלימות, מגיע למפגשים הקבוצתיים באופן רציף ופעיל, ומגלה נכונות ומוטיבציה לשינוי. ההתרשמות היא כי השיקום מצוי בעדיפות גבוהה בחייו, והטיפול יוביל להפחתת הסיכון להישנות עבירות. ההמלצה היא להטיל צו מבחן לשנה. בנוסף, לנוכח החשש כי הרשעה תפגע ביכולתו לעסוק בעריכת הדין, הבעת החרטה והבנת הפסול, ההמלצה היא להימנע מהרשעה, ולהטיל של"צ.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה טענה כי התסקירים משקפים בעייתיות, וכי השינוי בעמדות הנאשם הוא חיצוני בלבד, מחשש להרשעה. מעבר לכך, לדעתה לא הוכח נזק קונקרטי לעיסוק בתחום עריכת הדין, כשללשכת עורכי הדין שיקול דעת באם לפסול אדם בעל עבר פלילי מלעסוק במקצוע. בנוסף, לא הוכח כי הנאשם בהתמחות כיום. בסיכומו של עניין נטען כי באיזון שבין חומרת העבירה ואיומים ברף גבוה, אל מול הנזק הצפוי לנאשם, יש להעדיף את האינטרס הציבורי. מטעם המאשימה הוגשה אסופת פסיקה.

ב"כ הנאשם טען כי נסיבותיו של הנאשם מצדיקות אי הרשעה והדגיש כי העבירות בוצעו על רקע סערת רגשות, וללא תכנון מוקדם. לטענת הנאשם העבירות בוצעו לאחר שביקש מהשוטרים לכבד את אשתו ולא להיכנס לביתו, עד שתעטה כיסוי ראש, אך הם סירבו. בסופו של דבר נכנסה שוטרת לבית ומצאה כי אכן האישה לא היתה בלבוש "המקובל". נטען כי הנאשם סיים לימודי משפטים ורק בשל קושי כלכלי לא השלים התמחות. ב"כ הנאשם ער לקביעת התסקיר הראשון

בעניין המסוכנות, אך הפנה לכך שבתסקיר האחרון נכתב כי הנאשם ערך שינוי של ממש בעקבות תהליך טיפולי, וביקש לאמץ את המלצת התסקיר להורות על אי הרשעה. מטעם הנאשם הוגשה אסופת פסיקה.

הנאשם בדברו האחרון טען כי יינזק מהרשעה, והסביר כי לאחר הדיון בבית המשפט הבין את חשיבות הטיפול עבורו ובעקבות זאת השתלב בטיפול וביצע כל הנדרש בדרך הטובה ביותר.

מתחם העונש ההולם:

אין צורך להרחיב בעניין האינטרס החברתי המוגן בעבירות של איומים והעלבת שוטרים, שנועדו לאפשר לגורמי האכיפה למלא תפקידם ללא מורא. ברע"פ 5579/10 קריה נ' מד"י (2.8.10) נאמר:

"לשוב ולהזכיר כי הדעת אינה סובלת שימוש בביטויים כה נלוזים גזעניים ומעורריחלחלה כנגד שוטרי משטרת ישראל, אשר עושים את עבודתם נאמנה למען שמירת הסדר הציבורי ובטחון הציבור, ואף מסכנים את חייהם לשם כך...חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק..."

סקירה של מאגרי הפסיקה מלמדת כי בתי המשפט רואים בחומרה איומים על עובדי ציבור ושוטרים, (ע"פ 7348/11 מד"י נ' אוזן (26.12.11), ע"פ 4565/13 חאלד (4.11.13), ע"פ 38759-05-14 זגורי נ' מד"י (21.1.15); רע"פ 4902/14 צבאן נ' מד"י (16.7.14).

עם זאת, יש לציין כי מנעד הענישה בגין העבירות הללו הוא רחב, כך שלא פעם הסתיימו ההליכים בענישה הצופה פני עתיד, ללא רכיב של מאסר בפועל (ע"פ 24457-03-15 גוטרמן (30.08.15), ע"פ 30098-10-14 חבקה נ' מד"י (22.1.15). בעניינם של נאשמים חסרי עבר פלילי, כשהתקיימו נסיבות מתאימות, הסתיימו ההליכים אף ללא הרשעה (ע"פ 43351-08-14 אלמיו נ' מד"י (24.11.14), ע"פ 7078-10-16 מד"י נ' טל (5.2.17).

בענייננו, הנאשם איים על השוטרים שעמדו בפתח ביתו, כדי למנוע מהם להיכנס פנימה. לאחר שעוכב, המשיך באמירות מעליבות כלפי הקצין בתחנת המשטרה, תוך התעלמות מופגנת מנורמות התנהגות מקובלות. בייחוד צורמים מעשיו שעה שמדובר במי שמבקש לקבל רישיון לעריכת דין.

עם זאת, על פי עובדות האישום, לא קדם תכנון לביצוע העבירה, ומתסקירי שירות המבחן עולה כי מדובר בעבירה על רקע אובדן שליטה. עולה כי הנאשם היה נסער מחשש שייפגעו צנעתה וכבודה של אשתו, שהייתה ללא כיסוי ראש, וזה היה הגורם לאיומים. מבלי להקל ראש בעבירות, יש בנסיבות אלה שהתבררו כנכונות בעת האירוע, כדי לתת פשר מסוים להתנהלות הנאשם. בנוסף, תוכן דברי האיום שנאמרו, לא התייחס לשוטר מסוים זה או אחר, אלא היו אלה דברים כלליים שנאמרו בעידנא דריתחא.

קשה יותר להסביר את דברי הנאשם בתחנת המשטרה, שנאמרו לאחר שכבר הוסר חששו לפגיעה בכבוד אשתו. ואולם,

כאן יש להתחשב בכך שמדובר היה במילת העלבה יחידה "אפס", שאינה ברף החמור. במכלול הנסיבות אני סבורה כי מתחם העונש ההולם הוא של ענישה הצופה פני עתיד, בצירוף רכיבים נלווים.

שאלת ההרשעה

כידוע, הכללים בעניין אי הרשעה נקבעו בהלכת כתב (ע"פ 2083/96 כתב נ' מד"י (21.08.96), ולפיהם הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

בנוסף, על פי ההלכה הפסוקה יש להוכיח פגיעה קונקרטיה וממשית בעתידו של הנאשם ובשיקומו (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מד"י (10.11.14); רע"פ 7109/14 סייג נ' מד"י (20.11.14); רע"פ 5100/14 מסראווה נ' מד"י (28.7.14).

נסיבותיו של הנאשם שלפניי הן חריגות, שכן המדובר במי שסיים לימודי משפטים בהצטיינות, ואף השלים כבר מחצית מתקופת ההתמחות. רק בשל קושי כלכלי נאלץ הנאשם להפסיק ההתמחות ולעבוד לפרנסת משפחתו בחברת לניהול כוח אדם, אך כוונתו להשלים חובותיו לצורך קבלת הרישיון. לטענתו, הרשעה תפגע בסיכויי לקבל רישיון לעריכת דין.

נכון הדבר, על פי הדין, עצם הרשעתו של הנאשם אינה מובילה באופן אוטומטי לשלילת האפשרות לקבלת הרישיון, אלא העניין יהא נתון לשיקול דעתה של לשכת עורכי הדין. עם זאת, ברור הוא כי יהא משקל פוגעני להרשעה, בעת ההכרעה, ולדעתי יש לעניין זה משקל רב.

בע"פ 5446/15 חנימוב נ' מד"י (3.3.16), הורשע הנאשם בעבירה של סיוע לסרסרות למעשי זנות. בית המשפט המחוזי דחה את עתירתו לביטול ההרשעה בשל כוונתו לקבל רישיון נהיגה על אמבולנס, תוך שקבע כי לא הוכח נזק תעסוקתי הצפוי לו, שכן שאלת מתן הרישיון היא עניין הנתון לשיקול דעת רשות הרישוי, ואין וודאות שהרישיון יישלל. ואולם, בערעור לבית המשפט העליון נדונה שוב שאלת ההרשעה ונקבע כי יש מקום לבטלה:

" כאמור, בנסיבות המקרה הקונקרטי, הרשעתו של המערער משפיעה ישירות על עיסוקו המקצועי, ועלולה להוביל לכך שהוא לא יקבל היתר נהיגה באמבולנס - על אף שהשקיע זמן ומאמצים בלימודי הסמכה כנהג אמבולנס חירום וכחובש מוסמך במסגרת מגן דוד אדום. כך גם נזקפים לזכותו של המערער היותו נעדר עבר פלילי וכאמור, עצם הפסקת המעשים מיוזמתו. כפי ששירות המבחן מציין, המעשים בוצעו עקב מעידתו של המערער בשל משבר נפשי קשה אשר פגם בשיקול דעתו, ואין בביצועם כדי להעיד על אופי רע או פגום של המערער, ומשכך אין גם חשש ממשי להישנותם.

בע"פ 11301-01-12 בן אור נ' מד"י (1.7.12), ביטל בית המשפט המחוזי הרשעתו של נאשם שהורשע בהפרת הוראה חוקית, נוכח מאמציו של הנאשם להיות עורך דין:

" לטענת ב"כ המערער, הרשעתו עלולה לגרום נזק למערער בכל הקשור לעבודתו כאיש בטחון ובמיוחד בכל הקשור לרצונו להיות עורך דין, הגם שעל פי האמור בסיפא תסקיר המבחן לשכת עורכי הדין תסתפק בכך שיבוטל עונש המאסר על תנאי על מנת לתת רישיון עורך דין למערער לאחר שיסיים את לימודיו ויעמוד בהצלחה בבחינות לשכת עורכי הדין. גם אם המערער יקבל רישיון עורך דין, בכפוף לעמידה בבחינות, אין בכך כדי להצדיק את הרשעתו שכן הרשעה עלולה לפגוע בו במהלך עיסוקו כעורך דין וכן בעבודתו כאיש בטחון. אין להתעלם מהתרשמות שירות המבחן מהמערער כאדם בעל יכולות תפקוד תקינות במישור התעסוקתי, שמנהל אורח חיים נורמטיבי בדרך כלל ומשקיע מאמצים רבים על מנת להיות עורך דין.

לאחרונה ממש, ניתנה החלטה בבית המשפט העליון בע"פ 3554/16 יעקובוביץ נ' מד"י (11.6.17), שם נידון עניינו של אחד הנאשמים בפרשה מסועפת של פעולות שביצעה חברה שעסקה בביצוע של צווי עיקול. המערער הורשע בעבירות של הפרת אמונים, התחזות כעובד ציבור ופגיעה בפרטיות. בית המשפט העליון מצא לנכון לבטל הרשעתו, לאור העדר רקע פלילי קודם, ולימודים בתחום הנדסאות הרכב. נקבע כי המערער עומד על פרשת דרכים מכריעה ויש לאפשר שיקומו המוצלח, לאור חתירתו הנחושה לרכישת מקצוע המלמדת על רצונו לעלות על דרך חדשה. באותו עניין התייחס בית המשפט לטענת התביעה לפיה קיומו של שיקול דעת בידי הרשות בשאלת מתן הרישיון, שוללת קיומו של נזק קונקרטי הצפוי לנאשם:

"התמקדות בעבירות בלבד, כפי שעשתה במידה רבה המדינה, לא תאפשר לבחור בדרך של ביטול הרשעה במקרים המתאימים לכך. הפנייתה של המדינה לשיקול דעתה של הרשות המוסמכת לפי תקנה 15 בלתקנות התעבורה היא נכונה במישור הפורמאלי, אך אינה מקנה וודאות מספקת באשר לכך שלא יסוכל המאמץ השיקומי שעשה המערער".

הנאשם נטל אחריות לעבירות וגילה מודעות לקשייו. אמנם בעת עריכת התסקיר הראשון התרשם קצין המבחן מקיומה של מסוכנות מצדו, אך הערכה זו השתנתה כליל לאחר תקופה ממושכת שבה עמד בקשר עם הנאשם. התרשמותי היא כי בשלב הראשון נטה אמנם להתבצר בעקרונותיו, אך זאת כחלק מחוסר בשלות מסוים, אך לאחר מכן עבר תהליך של הפנמה והבנה של הפסול במעשים, ושיתף פעולה עם הטיפול באופן מלא. בסופו של יום ההערכה היא כי לא קיימת מסוכנות של ממש להישנות עבירות.

הנאשם מעיד על עצמו כי בכונתו לקבל רישיון עורך דין, ולשם כך עמל במשך שנים ארוכות של לימודים והתמחות. פרט להסתבכות זו, ניהל אורח חיים נורמטיבי לחלוטין, וכיום הוא בעל משפחה ואב לילד.

בנסיבות אלה, ולאור ההלכה הפסוקה, נראה לי כי אין הצדקה להקשות עליו בדרכו לקבלת הרישיון הנכסף, גם כשהעניין נתון לשיקול דעת לשכת עורכי הדין.

לאור מדיניות הענישה הנוהגת שאינה דורשת ענישה מחמירה במיוחד במקרים שכאלה, אני סבורה כי אינטרס השיקום גובר על מידת העניין הציבורי בהרשעה.

אשר על כן, אני מאמצת את המלצת התסקיר ומבטלת את ההרשעה.

ההליך יסתיים ללא הרשעה.

גוזרת את העונשים הבאים:

א. של"צ בהיקף של 140 שעות, על פי תכנית שתוכן עבורו ותוגש לאישור בתוך 21 יום.

ב. צו מבחן לשנה.

ג. פיצוי בסך 500 ש"ח עבור כל אחד מן השוטרים המתלוננים, בתוך 30 יום מהיום.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשרות המבחן.

ניתן היום, ד' תשרי תשע"ח, 24 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.